

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 141 (3005) szám

KERESZTENY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 június 25

Egyiptom nem üzen hadat és nem avatkozik a háborúba

Sidi el Barranit elérték a tengelycsapatok előőrsei. — Nahas pasa elutasította az angolok kétségbeesett kérését

Az olasz vezérkar csütörtöki jelentése közli, hogy a tengelycsapatok megérték a 8. angol hadsereg maradványainak ellenállását és Capuzzo, Sollum és Halfaya elfoglalása után tovább folytatták előnyomulásukat Egyiptomban. Előőrseik elérték Sidi Barranit.

Rómából jelentik (MTI.): A Piccolo lisszaboni értesülése szerint a líbiai vereség következtében valószínűleg az ot-tani de gaulleista erőket is rendelkezésre bocsátják Egyiptom védelmére. Másik hír szerint az egyiptomi angol nagykövet azt javasolta, hogy az egyiptomi csapatok vonuljanak fel Egyiptom

védelmére. Nahas pasa. hír szerint. kitérő választ adott.

Berlinből jelentik (NTI.): Nahas pasa a parlamentben kijelentette, hogy Egyiptom soha nem fog hadat üzeni és soha nem fog beavatkozni a háborúba. A kormányzat változatlanul kitart semlegességi politikája mellett.

Uj hadműveletre csoportosít Rommel

Berlinből jelenti a Német Távirati Iroda: Rommel a Tobrukot keletré folyt harc után a német és olasz csapatokat új hadműveletre csoportosította. Teljes erővel megkezdte a 8-ik brit hadereget megvert részeinek üldözését. Különleges német és olasz üldözőcsapatokat állított össze, amelyek gépeken mozognak és páncéltörő fegyverük is van. Gyors előretöréssel elérték a menekülőket. Harckocsiszerítettek és ismét szétverték. Május 26 óta Északafrikában több mint 50.000 foglyot ejtettek és ezernél több páncéltörő zsákmányoltak, vagy pusztítottak el.

33 ezerre emelkedett a tobruki foglyok száma

Rómából jelentik (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 757. közleménye: Az egyiptomi határig előnyomult osztagaink helyi hadműveleteket folytatnak. A Tobruknál fogságba esettek száma 33.000-re emelkedett. Vadászaink megütözték az ellenség egyik számbeli fölényben lévő alakulatával és a párviald során három gépet lelőtünk. Nekünk nem volt veszteségünk. A tengely repülői bombázták Lavenzia és Lucca repülőterét. A bombavetőket kísérő vadászok 8 ellenséges gépet elpusztítottak. Az egyik repülőgépünk nem tért vissza.

Berlinből jelentik (MTI.): Német katonai helyről közlik, hogy Északafrikában a német arcvonalon szerdán is megtámadták a megvert angolokat. Marsa Matruh és Sidi Barrani között jóhatással bombáztak gépkocsioszlopokat, hadianyagraktárakat, repülőtereket és állásokat. Eredményes vállalkozást hajtottak végre a Sollumtól keletré lévő szakaszon a visszahúzódó angol katonaság ellen.

Berlinből jelentik (MTI.) A NTI jelenti: Mint a véderőfőparancsnokság közli, június 23-án az észak-afrikai arcvonalon német harci és rombológépek több hullámban sikeresen támadták az

ellenség csapatmozdulatait. Német bombázók mély támadással tüzfegyverek tüzevel felgyújtották azokat a brit gépkocsioszlopokat, amelyeknek Sidi Barrani és Sollum közt csapatokat és löszert kellett volna szállítani.

Stockholmból jelentik (MTI.): A NTI jelenti: A brit hírszolgálat kairói jelentése szerint Tobruk helyőrségének parancsnoka június 21-én engedélyt kért és kapott arra, hogy visszavonuljon az erődből. Mivel a tengelyhatalmak csapatai igen nagymennyiségű gépkocsit meg-

semmisítettek és zsákmányoltak — szól a brit hírszolgálat jelentése — a visszavonulást nem lehetett végrehajtani.

Tobruk eleste hatalmas csapás a Földközi tengeri angol hatalomra

Genfből jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Star tengerészeti szakértője azt írja, hogy Tobruk eleste után igen nagymértékben megnehezedett Malta ellátása. Tobruk elfoglalásával természetesen megkönnyült Rommel további hadművelete. Mindenesetre arra is kell gondolni, hogy a brit hajóhadnak nem kell Tobruk ellátásával bajlódni. Az elmúlt esztendőben a brit haditengerészet igen nagy veszteségeket szenvedett.

Berlinből jelentik (MTI.) A NTI jelenti: Német harci gépek a szerdára virradó éjjel ismét heves támadást intéztek a Malta szigetén lévő Lucca brit támaszpont ellen. A repülőgépeknek a legénységi szállásokban, továbbá főleg a kőolajraktárakban nehéz méretű bombákkal sikerült heves robbanásokat és tartós tüzeket okozni.

Rommel új feladatok előtt áll Egyiptomban

(Berlin.) (MTI.) A NTI katonai munkatársa ezeket írja: A vezérkari szakértők olyan értelemben nyilatkoztak, hogy jelenleg nem annyira a további támadó mozdulatok kérdése van az érdeklődés előterében, hanem inkább az a kérdés, hogy Rommel hogyan oldja meg mostani újabb sokszzerű szervezési feladatait és miként használja fel a Tobrukban zsákmányolt óriási mennyiségű üzemanyagot. Berlinben úgy vélik, hogy Rommel villámgyors csapásait villámgyorsaságu intézkedések követik. Ezzel kapcsolatban tudomásul veszik azt a brit jelentést, amely szerint Ritchie tábornok helyettese Gort vezérőrnagy, kit Rommel Knightsbridge elvesztőjeként ismert meg.

Rómából jelentik (MTI.): Mint a Stefani Iroda közölte, az Északafrikából jelenti. Bastico tábornok, az észak-afrikai tengelyerők főparancsnoka látogatást tett az elfoglalt Tobrukban. A tábornok ugyanazon az úton vonult be a városba, amelyen a tengelyhatalmak

hadai behatoltak az erődtérnybe. Amerre a szem ellát — írja tudósító. — az egész útvonalon a terepet mindenütt ellenséges tankok borítják és az utak mellett angol hadifoglyok tömegei húzódnak. Itt-ott füstölő angol raktárak és kőolajraktárak láthatók. Baetoco tábornok látogatást tett abban a szállodaiban is, amelyben az angol főparancsnokság főhadiszállása volt. Ez a szálloda csaknem teljesen épségben maradt. Épségben maradt a kikötő is és csak a tenger fenekén látható elsüllyesztett hajók roncsa. Bastico tábornok a kikötőben tett látogatása után keleti irányban eltávozott. Hogy a tengelyhatalmak szakaszainak első vonalában találkozók Rommel vezértábornaggyal. Bastico tábornok a legészintébb felkínárait fejezte ki Rommel tábornoknak, hogy olyan ragyogóan vezette a tengelyhatalmak csapatait a hadműveleti övezetben. A két tábornok azután együttesen megvizsgálta a további hadműveletek terveit.

Magyar összhang

Gazdaggyűlés volt tegnap Nagyváradon. Összegyűlt a megyéből vagy kétezer kisgazda, hogy a „Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség zászlóbontásán személyesen győződhessen meg a mozgalom céljairól és hogy társadalmának régen vajdudó sereglmeit, bajait őszintén feltárhassa s végül, hogy egységesen nyilatkozhasson meg nagy világnézeti harcunk biztos győzelmében való hitéről.

Napbarnított arcú, szikár, vastag tenyerű magyarok sorakoztak fel egymásután, azzal a tempós komolysággal, amely annyira jellemzi a magyat paraszt egyéniségét. Nem sokat beszéltek, nem tomboltak sem haragjukban, sem lelkesedésükben, de néhány tukar szavuk is többet mond, mint másnak egy óras szónoklata. Most se sokat beszéltek, de az a néhány természetes megnyilatkozás, melyet a gyűlésen elhangzottakhoz való hozzászólás formájában hallattak, megrázó plasztikussággal tárta elénk a talu mai képét.

A háború nehézségeivel előálló bajok sürgős orvoslását keresték, kutatták, s a győzelmes háborunk utáni béke megnyeréséhez szükséges feltételeket fejtegették, bölcsen tudva, hogy nem elég csak drága véron megnyerni egy háborút, de a béke nyugalmáért és termő, gyarapító áldásaiért is áldozatokat kell hozni — és arra már a háboruban kell előkészülni.

Szinte egy világnézeti hitvallásnak az öntudatos megnyilatkozásai voltak az egyszerű paraszti szavak, — kiáltó cáfolattal azok felé, akik még ma is csak kisebbségi mulandóságot látnak a felettünk kavargó hatalmas új európai korszakellenben.

Pedig mind drámaibb formában szélesedik, kristályosodik körülöttünk is az új világáramlat. Vagy talán nem a nagy egységes megújulás biztató jelei bontakoznak ki abból a csodálatos jelenségből, hogy a bihari gazdák megnyilatkozásai szinte szószserinti párhuzamossággal futnak azzal a hatalmas erejű beszéddel, amely egy nappal hamarabb vitéz Imre Béla ajkáról hangzott el a parlamentben. Nem a nagytöbbségű közvélemény drámai összetételalkozása az, mikor a pártkereteken felülemelkedő, két ellenkezőnek vélt irányból ilyen csattanós összetételalkozás robban ki. Az új hangnak, az új öntudatosabb kiállításnak, a gerincesebb magatartásnak ez a tökéletes egybevetés, nem-e az új megtisztultabb magyar világ felé való együttmenetelés mindhangosabb ütemét jelenti számunkra? — Nem csálhatatlan jelensége ez a biztos kibontakozásnak, amikor a multban csak ösztendőnként — a követválasztások alkalmával — megparolázott büszke magyar paraszt ma már ugyanazokat a kívánságokat hallatja egyszerű, de értelmes nyelván, ame-

lyeket egy széleslátókörű, csodálatos sok emberi értékkel rendelkező új világpolitikai utakon haladó egyéniség hirdet a plénum előtt?

A győzelmünkben való rendíthetetlen hit, a gyökeres gazdasági átszervezés követelése a béke megnyerésére — népközösségi alapon, a társadalmi osztályellentétek erőpocsékoló, magyart a magyarral szembeállító büntető kiélezéseivel való végleges ieszámolás, a zsidókérdés és földbirtokreform megoldásai körül merültek fel olyan azonos megnyilatkozások, melyek a józanul gondolkozó ís előtt ma

már egy pillanatra sem teszik kétségessé, hogy az új világszemléleti kor-szellem parazsa ott izzik minden igaz értékünk lelke mélyén, s csak nyugalmasabb időre vár, hogy lánggalobbanva együtt ragyoghassa be a magyar eget, hogy lényé alatt egy új, boldogabb és igazságosabb magyar-élet születhessen

És a legkisebb...
K

Már a lakosság is részt vesz Szabasztopol védelmében

Bernből jelentik: (B. T.) Szabasztopolba, mint híre érkezett, a lakosság is részt vesz a védelemben. A bolsevista csapatok három hete pihenés nélkül harcban állanak és a legnagyobb mértékig igénybe vannak véve. Hasolóképp kimerültek a munkáscsapatok is, amelyek földalatti löszerkészítőműhelyekben dolgoznak, pihenőjük alatt pedig aharcokban kell résztvenni. A Szabasztopolba behatolt német páncélos ek mélyen benyomult. A bolsevisták most úgy igyekeznek megtartani állásaikat, hogy a tengerészeti gyalogságot feláldozzák. 25 emberből álló rohamcsapatokba osztották fel a tengerészeket, akik kézigranátokkal és aknákkal harcolnak a páncélosok ellen.

Berlnből jelentik: (MTI) Német katonai helyről közlik, hogy német harci gépek szerdán ismét hevesen támadták Murmanszkot. A harci- és zuhanógépek támadása főleg a Kolai öbölben lévő hajók ellen irányult. Több kereskedelmi hajót súlyosan eltaláltak. Kétségtelenül megállapították, hogy egy négyezer tonnás kereskedelmi hajó, amelyet a tatján ért találat, elsüllyedt.

Három másik hat-hétezer tonnás hajót közepén eltaláltak és rongáltak meg súlyosan.

(Bern.) (Bud. Tud.) Kairóban kiadott jelentés szerint a német csapatok már Sollum környékén vívják harcukat a brit haderővel. Londoni illetékes körökben annak a véleménynek adnak kifejezést, hogy talán már megindultak a harcok Egyiptomért. (MTI.)

Könnyekig megható bucsut vettek iskolájuktól a „Bottó Ferenc” háztartási szaktanfolyam végzett növendékei

Nagyvárad. Saját tud. Csütörtökön délelőtt fél 12 órai kezdettel tartották meg a „Bottó Ferenc” háztartási és gazdasági iskolában az évzáró ünnepséget. Az ünnepségen megjelent dr. Hlatky Endre főispán, dr. Soós István polgármester, dr. Csapó István tanügyi titkár, dr. Dalló Gyula tanácsnok, dr. Gagyí Gyula, az állami Gyermekmenhely igazgatója, továbbá a növendékek szülei és az érdeklődők nagyszámában.

Az iskola tanárnői kara, a növendékek és a megjelent közönség az udvaron helyezkedett el. Az évzáró ünnepség a Magyar Híszkegy élénklésével kezdődött. Utána Horváth Ilona igazgatónő mondotta el évi beszámoló beszédét. Közönlöttte a vendégeket, majd arról beszélt, hogy a gyorsan eltelt tanév után az iskola útjára bocsátja a végzett növendékeket. Hangoztatta, hogy a növendékek mind derekas munkát végeztek szorgalmasan tanultak és alaposan felkészülve mennek ki az életbe. Meg van győződve arról, hogy mindnyájan példaadó, igazi édesanyák a szebb magyar jövő oszlopai lesznek.

Megköszönte azután a tanárnői karuk: dr. Kovács Sándorné, Bihari Lajosné, Hubay Erzsébet, Kuricz Józsefné és Kegyes Klára odaadó munkáit. Elismerő szavaiban hangoztatta, hogy mindannyian eszerető munkatársai voltak a nevelői és tanári munkában. A növendékek lelkesen éltették és megtapsolták tanárnőiket. Horváth Ilona

igazgatónő beszámoló beszéde után Kati Róza végzett növendék olvasta fel búcsúóját. Ő maga is meghatódott hangon mondotta el az iskolát méltató szavakat, a meghatódottság azonban könnyedéig fokozódott, amikor a búcsúhoz ért.

Kati Róza búcsúzó és köszönő szavai után Horváth Klárka, az egyéves végzetek nevében mondott kezönetet a tanárnőknek, a növendékeknek az iskolában élvezett sok jóért és szeretetért. Több kedves szavalt következett ezután majd dr. Kovácsné, a leányok eszeretett „Mariska nénije” jelentette be, hogy a legsikerültebb heti étlap pályadíjának nyertesei: Reszler Gizella, Rácz Zeuzsa, az iskola egyik kis menyasszo-

nya és Stocker Anna. Közölte azt is, hogy a dr. Gagyí József gyermekmenhelyi igazgató által egy dolgozatra kítűzött pályadíjat Lukács Erzsébet 1. éves növendék nyerte el. Lukács Erzsébet édesapja, falusi kisbirtokos, aki szintén megjelent az évzáróünnepségen, boldog büszkeséggel vette tudomásul leánya sikerét.

Dr. Kovácsné beszámolója után Lukács Erzsébet 1. éves növendéket búcsúztatta a végzett növendékeket, majd dr. Csapó István a tanfelügyelőség nevében megköszönte az iskola tanárnőinek áldozatos munkásságát és befejezettek nyilvánította a tanévet. Az évzáró ünnepség a Himnusz élénklésével ért véget.

Évzáró kiállítás az iskolában

Az évzáró ünnepség után a megjelent előkelőségek, a közönség, a tanárnői kar és a növendékek felvonultak a kiállítás helyiségeibe. A földszinten két teremben a konyhaművészet remekeinek kiállítását rendezték meg, külön csoportokban a torta-félék, az előételek, forrázott tészták. Külön szép csoportot mutattak be a szárasztésztákból. Ugyanott láttuk az intézet kertészetéből származó zöldségfélék kiállítását is. Izléses karalábé spárga, zöldborsó csomók álltak egymás mellett.

Az emeleten volt a kézimunka kiállítás.

tás, ahol a gyermekkelengyétől kezdve a felnőttek részére készített ruhákig mindent megtalálhattunk. Remek színésű és izléses munkával díszített párnák, terítők, falvédők és egyéb közhasznú tárgyak valóságos halmaza gyönyörködtette a vendégek szemét. A megjelent hatóságok és vendégek a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a látottakról és a szülőkkel együtt melegen köszönetet mondottak a tanárnőknek az áldozatos és nagy szakértelemmel végzett munkájukért.

Apollo Filmszínházban

Csak 16 éven felülieknek

Karády Katalin és Páger Antal világhírmie

Hazajáró lélek

Belvárosi

Péntektől:

Akegyelmes ur rokona

Mezey Mária, Simor Erzsi, Szilassy László.

Csütörtökön utoljára: **KORA TERRY**
Rökk Marika óriási filmje.

A CASINOBAN Zsigray Juliánna modern filmregénye

Tóparti látomás

Főszereplők: Tolnay Klári, Simor Erzsi, Jávör Pál, Rajnay Gábor

A városi és községi körorvosokról szóló javaslatot tárgyalta a képviselőházban

Felszólalás a zsidók munkaszolgálatáról

Budapesti: Jelelti a Magyar Távira-ti Iroda: A képviselőház csütörtöki ülését fél 11 órakor megnyitotta Tas-nády-Nagy András elnök, aki bejelen-tette, hogy Horváth Ferenc indítványt jegyzett be az indítványkönyvbé Bár-czay Ferenc képviselő a földművelési bizottság elnökének házszabálysértő el-

nöklésével szembeni bizalmatlanság nyilvánítása tárgyában, az indítvány megokolására nézve később tesz az el-nök a Háznak javaslatot. Azután beje-lentette, hogy Imrődy Béla a képviselő-ház tekintélyének megvédése tárgyá-ban, Rajniss Ferenc pedig a miniszteri felelősség értelmezése tárgyában sür-gős interpellációra kértek engedélyt, — amit azonban nem adott meg, mert helyesebbnek véli, hogy e tárgyban maga a Ház döntsön. A kérdésről a legközelebbi ülés napirendjének meg-állapítása után határoz a Ház. Áttér-tek ezután a városi, községi és körör-vo-sokról, valamint egyes közegészség-ügyi rendelkezések kiegészítéséről szó-ló javaslatnak a bizottságokban meg-állapított és elfogadott egyes szakaszai-ról való döntésére. A képviselőház a javaslatot részleteiben is elfogadta. Ezután áttértek a honvédelmi törvény tárgyalására.

Benkő Géza beszédében megemlítet-te, hogy a honvédelmi törvény az egyik legnagyobb és egyik legkiválóbb tör-vényünk. Az elmúlt években bebizonyított életrevalóságát. Kérte, hogy a zsidók által elvégzett munkaszolgálatos munka mennyiségben és minőségben megfeleljen a honvédségnek. Részlete-sen foglalkozott a javaslat egyes sza-kaszaiival. A javaslatot elfogadta. Hor-váth Ferenc örömmel üdvözölte a ja-vaslatot. A javaslat alkalmas arra, hogy a magyar katonai szellemet fo-kozza. A javaslat a hadviselési képé-ségünk biztosítását és fokozását szol-gálja. Elimeréssel emlékezett meg a földművelésügyi miniszter és munkatársi munkájáról, továbbá a honvédség tisztikaráról, tiszthelyettes karáról és legényeégéről, továbbá mindazokról, akik hozzájárultak ahhoz, hogy honvédelmünk oda fejlődött, ahol ma áll.

Az Erdélyi Párt

nagyvárad tagozatának munkás szak-osztálya június hó 26-án este 7 óra-kor a Magyar Ház helyiségében (Sal Ferenc-utca 9. sz.) választmányi ülést tart. Az elnökség.

Közös angol-amerikai hadsereg tűzbedobását határozta el Churchill és Roosevelt „egy adott pillanatban“

Segítséget akarnak nyújtani Kinának, megerősíteni a középkeleti helyőrséget és növelni a szovjetnek nyújtandó hadianyagszállítást

(Genf.) (NTI jelenti.) Newyorkból jelentik: Mint a *Newyork Times* washingtoni tudósítója közli, Roosevelt és Churchill a hajótér kérdések keddi megbeszélése több, mint egy óra hosszat tartott. A megbeszélést követően különböző szakértőkkel sokat tárgyaltak. A Roosevelt és Churchill által hozott határozatokra vonatkozólag, amelyek hr szerint a következő célokat tűzték ki maguk elé: 1. Adott időben vegyes angol-amerikai hadseregnek a tengely uralma alatt álló szárazföldön egy, vagy több arcvonalat kell létesíteni, hogy azzal könnyítsék a Szovjetunióra nehezede nyomást. 2. Csungking-Kínának több segítséget kell kapni. 3. A Szovjetunióba irányuló hadianyagszállításokat azonnal növelni kell, hogy megállítsák a kelet felé irányuló német előnyomulást. 4. Középkeletet olyan mértékben kell megerősíteni angol-amerikai haderőkkel, hogy azok fenntarthassák ezt a döntő fontosságú szakaszt. 5. Meg kell akadályozni Japán nagy kiterjedésű előretörését. (MTI.)

„Viharos“ fogadást készítenek elő Churchill-nak Londonban

Bernből jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: A svájci sajtó londoni tudósítói egybehangozva megállapítják, hogy Churchill visszatérése viharos következményekkel jár az alsóházi vitán. Felmerült az a terv, hogy az alsóház bizalmatlanságot szavaz Churchillnek. Ezt az elhatározást ugyan még nem közölték hivatalosan az alsóházzal, — azonban 40 képviselő ilyen irányú határozatot nyújtott be az alsóház irodájába. A *Neue Zürcher Zeitung* megállapítja, hogy a bizalmatlansági indítványt alairó képviselők valamennyi csoportból és pártból kerültek ki.

Rendkívüli ülést tart az amerikai háborús kormány

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hírszolgálat jelentése szerint a Fehér Ház titkára kijelentette, hogy Roosevelt elnök csütörtökön külön ülésre hívta össze a csendes tengeri haditanácsot. Valószínű, hogy Churchill és a jelenleg Washington felé utban lévő kanadai miniszterelnök is résztvevett az ülésen. Amszterdamból jelentik: (MTI) A

Német Távirati Iroda jelenti: A londoni rádió washingtoni jelentése szerint Roosevelt rendkívüli ülésre hívta össze a háborús kormány tagjait.

Madridból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Washingtoni jelentés szerint az Egyesült Államok tengerügyi hivatala közölte, hogy az amerikai kereskedelmi hajóhad vesz-

tesége a háború kezdete óta 10.000 halott és sebesült.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hírszolgálati iroda jelentése szerint Littleton szerdán közölte, hogy intézkedéseket hoztak az Egyesült Államokban, amelyek szerint termelési segélyterá-sokat állítanak fel.

Bizalmatlansági indítvány az angol kormány ellen

Zürichből jelentik: (MTI) Mint a Német Távirati Iroda jelenti: Az angol alsóház ülésén meglepetésszerűen két bizalmatlansági indítványt terejstettek be. Az egyik annak kimondását kéri,

hogy az alsóház nem viseltetik bizalommal a központi hadvezetés iránt, a másik pedig az egész kormány azonnali átalakítását kívánja.

Tangerből jelentik: (MTI) A Stefani

Páncélgyűrűt huztak Volhovnál a németek

Szebasztopolnál tervszerűen folyik az ostrom

(Berlin.) (NTI jelenti.) A Führer főhadiszállásáról. A véderőfőparancsnokság jelenti: A szebasztopoli erőd északi részén a severnaji öböl felől északra lévő legkülső földszoroson még ellenállást tanúsító ellenséges alakulatokat semmisítettünk meg. Az erőd arcvonalának keleti részén német és román csapatok szakadékos és járhatatlan terepen áttörték a szívósan védelmezett ellenséges álasokat és újabb erődítményeket foglaltak el. A légi erő harcigépekből álló kötelékei összpontosított támadást intéztek tábori és ütegállások ellen. Az ellenség vesztesége a Szebasztopolért folytatott harcokban június 7. és 22. közt 11.000 fogoly és 158 löveg. Kemény harcokban 2014 föld- és betonerdőt foglaltunk el és 65254 aknát szedtünk fel. A keleti harc-ter

középső szakaszán sikeresen folytattuk a mögöttes területen a bolsevista bandák elleni tisztogató műveleteket. A volhovi arcvonalon a bekerített ellenséges erőcsoportok körül a gyűrűt a legnehezebb terepviszonyok mellett is összezártuk. Az ellenség újabb thermentesítő kísérleteit megghusítottuk. Könnyű harcigépek a Finn-öbölben elsüllyesztettek egy szovjet gyorsnaszdot. Murmanszk felett német vadászok 11 ellenséges gépet lőttek le. Észak-Afrikában a Tobrukban ejtett foglyok száma 35.000-re növekedett, az egyiptomi határon helyi harcok folynak. Málta szigetén jó eredménnyel folytattuk a bombázást. Német búvárhajók az Atlanti-óceánon az amerikai partok közelében 20 kereskedelmi hajót súlyosítottak el 102 ezer tonna ürtartalommal.

Változatlan hevességgel tart a volhovi bekerítő csata

(Berlin.) (NTI jelenti.) A német csapatok a volhovi arcvonalon elért sikereiről a véderő főparancsnokság a következőket közli: A kétségbeesetten védekező ellenséges csoportok körül a gyűrűt még jobban összeszorítottuk. A német csapatok összpontosított támadása a kedvezőtlen terepviszonyok és áthatolhatatlan erdőségek ellenére is további tért nyert. Az ellenséges páncélosok és gyalogosok sikertelen kísérletet tettek arra, hogy a páncélgyűrűt áttörjék. A bolsevisták veszteségei emberben és anyagban igen nagyok. — A légi erő mintaszerűen együttműködik a hadsereggel. A súlyos méretű bombák telibe találtak az erdős területen kiépített lőszerraktárakat, amelyek a találatok következtében kigyulladtak. Több bolsevista üteget harcoképtelen-

né tettek. Szétverték azokat a páncélos erőket, amelyek támadásra készen álltak.

Ugyanakkor könnyű német harcigépek mély támadást intéztek a bolsevista oszlopok, páncélkocsik és teherkocsik ellen, amelyek közül sokat megsemmisítettek, vagy felgyújtottak. A gyalogság támadását a zuhanóbombázók támogatták.

Bernből jelentik: (B. T.) A Szebasztopolért küzdő német csapatok tervszerűen mindinkább közelednek céljaik felé. Az orosz helyőrség katonái rendkívül szívósan védekeznek.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Führer a Vaskereszt lovagkeresztjéhez a kardokkal díszített tölgyfalombot adományozta Gollop századosnak egy vadász-

Iroda jelenti: Katonai személyiségek, akik repülőgépen érkeztek Gibraltárban, hogy kihallgassák a június 14-iki ütközetben Szardínia és Tunisz között elpusztult hajókaraván vezetőit, az alábbiakban jellemzik Anglia helyzetét a földközítengeri és marmaricai kudarc után:

A közvélemény ingerültsége a katonai és haditengerészeti vereségek miatt felül mul minden eddigit. Mindenki követeli a felelősök megbüntetését. — Churchill barátai óriási erőfeszítéssel igyekeznek lecsillapítani a közönség haragját, amely Churchill és közvetlen hívei ellen fordult. Ezenkívül az alsóház egy csoportja azt követeli Churchilltől, hogy Sztalin azonnal erősítse meg nyomását a keleti harcokra, főleg Charkov környékén, hogy thermentesítse Észak-Afrikát a ránehezede német-olasz nyomástól. Amikor György angol királlyal közölték Tobruk és Bardia elvesztését, mélyen megrendülve, egy percnyi hallgatás után így szólt: Szinte hihetetlen! Mindennap kapok híreket, de egyik rosszabb, mint a másik! Borzalmas! Isten ne hagyjon el bennünket!

red vezetőjének és a következő levelet küldte neki:

Mindig bevált hősi magatartása elismeréseként, 101. légidíszalag alkalmával Önnek, mint a német vészt 13 katonájának a Vaskereszt lovagkeresztjéhez a kardokkal díszített tölgyfalombot adományozom.

A Führer Geishard főhadnagynak és Zetsch főhadnagynak a Vaskereszt lovagkeresztjéhez a tölgyfalombot adományozta. Ezzel a tölgyfalombosok száma 102-re emelkedett.

Délkinában és a szigetvilágban tovább folyik a japán előnyomulás

Tokióból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: A császári főhadiszállás jelenti csütörtökön 11 órakor (helyi idő) az Aleuti szigeteken működő japán csapatok Kiska és Attu sziget június 20-án történt elfoglalása után folytatják a tisztogató hadműveleteket a szomszédos szigeteken.

Tokióból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: A Délkinában működő japán csapatok főhadiszállásáról közlik: A csekinagi arcvonalon működő japán elites csapatok június 24-én helyi idő szerint 17 órakor befejezték Kishui megerősített város és fontos ellenséges támaszpont megszállását. Ugyanakkor megszállották a környéken lévő repülőtereket is.

Tokióból jelentik: (MTI) A Kiangsi tartományból érkezett hírek szerint Lichiu eleste küszöbön áll.

Tokióból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Japán csapatok átléptek a Kvang folyót és elfoglalták Vufeng-sant, valamint Vutut. A tisztogató hadműveletek folytatódnak ezen a vidéken.

Pártolja a keresztény ipart

Huszonöt évvel ezelőtt halt meg Gyóni Géza

1917. június 25-én fogadta be elgyötört testét a krasznójarszki katonaterető. Két hét után követte a sirba bátyját, Achim Mihály főhadnagyot. Ném tudta elviselni a simogató testvéri kéz hiányát a végtelen orosz steppen.

Azóta ott pihen. Fogolytársai, tisztelők és a nevét viselő irodalmi társaság minden igyekezetük ellenére sem tudták eddig hazahozni porladó csontjait. De a kegyeletes elgondolás él és nyugodtabb légkörben talán megvalósul.

A béke katonájának indult. A sarajevói gyilkos merénylet zökkenetét ki nyugalmából. Oly sok millió testvérrel felcsatolta a „borjut” a megsértett igazság védelmére: „Nincs az a szabadtéri nábob, akinek vagyonaért most itthon tudnék lenni” — írja egyik barátjának.

Mint az orkán a porszemet sodorta magával a véres fergeteg. Első háborús írásából már kicsendül meggyőződése, mely szerint a megsértett jogrend orvoslásának egyetlen eszköze a háború. Csak az igazságos ügyért vívott párviadal egyengetheti az igaz megbékélés útját.

A férfias küzdelem terhet boldogan vállalja. Mint utászkaplár kemény munkát végez. Síneket cipel, kősziklát robbant. Szenved. A szenvedés kohójában izzik lelke, itt az egyszerű emberek sorában látja az áldozatos munkavállalás szellemét, hallja, hogy ezek családot, otthont feledve küzdenek a közösség céljainak eléréseért.

Galicziában ismerkedik meg a háború mérhetetlen szenvedéseivel. Ez teszi költővé, a háború költőjévé, Balassa, Zrinyi, Petőfi pályatársává.

A körülzárt Przemysl várában Molnár Kálmán főhadnagy Tábori Újságjában jelennek meg háborús versei. „Lengyel mezőkön, táborház mellett” a című. Ebben a kötetben lángol legszelbben a honszeretet tüze. 12.000 példányban forgott közkézen a védők kedves lapja. A költő tiszteletdíjából 5000 koronát ajánl fel a hadiárvák gyámoltására. Weber tábornok napi-pancsonban fejezi ki elismerését és azt a meggyőződését, hogy ahol a katonaság „lelki prófuntjáról” ilyen módon gondoskodik, a végső győzelem nem maradhat el.

A szorongatott várvédők azonban a halál jegyesei. Tudja, érzi ezt mindenki, hiszen szemük láttára vonul fel a mérhetetlen muszkahad, a lövész, élelem pedig rohamosan apad. Itt az „Üzenet a kedvesnek”:

De itt, jaj, itt oly szomorú lesz, édes,
Dérlepte tarlón, elhagyva fekvődni,
Vén varjú kopog szikkadt koponyámon,
Amelyben egykor az utolsó szómon,
Halálbüntetés végső dráma rím
Tehozzád küldött búcsúüzenet lesz.

A búcsúzás érzése nemcsak az elmulás, hanem az áldozathozatal fenséges eszméjét is felkelti lelkében. Az Istenember mindnyájunkért vérzett a keresztifán, a katonaköltő magyarságáért, szereteteiért áldozza fel fiatal életét:

Íde hallom a világ lihegését,
Vajdó méhe szüli a jövőt,
Szabadság, nagyság, szerelem

[és szépség
Magjait érlelik messze vérmezők,
(Élnek a gránicon.)

Fiatal testét maga teszi fel az áldozati oltárra:

Fogadd el tőlem, Világ Magvetője,
S ha kezdődik a boldog aratás,
Engedd, Uram, hogy nyilhasson belőle
Hazai rónán egy áldott kalász.
Felszállok Hozzád Világ
Magvetője).

A martirok nemzetének fia, tudja, hogy a magyar barázdát könnyű, verejték, vér öntözi, teszi termővé.

Vérből majd szebben kél a mag
És dúsabban hajt a hajtás.
(Végvári sáncokban).

„Csak egy éjszakára” című verse nemcsak magyar, hanem világviszonylatban is legszebb lírai alkotása az első világháborúknak. Ebben tetemre hívja „a csahos nyelvvel hazaszerezőket, a gerendatörésekor szálkakerecsőket, mikor a halálgép muzsikál fellettünk, mikor siketítőn búgni kezd a gránát, s úgy nyög a véres föld, mint ha gyomrát vágnák, mikor gránátvulkán izzó közepén úgy forog a férfi, ... a pokolnak égő torka támad s vér csurog a földön, vér csorog a fáról... hogy bujnak össze megrémölve, fázva, hogy fétreng mind, hogy meaculpázna.”

A halálos veszélybe sodródott lélek éles tekintetével látja, a katonatömegek mártírsorsvállalását, de egyben felöltik a halál vámszedőinek szöröskéző hada is. Egyetlen éjszaka a iengyel mezőkön megszelidíthetné őket.

Fennen hirdeti, hogy a törpelelkű kisebbség bűnei sem állhatják útját egy nemesebb, fennköltebb világszemlélet kialakulásának, melynek eredményeként

... mindenütt, hol elnyomott sir
És mindenütt, hol rabtartó röhög
Észak sarkától a Tüztöld fokáig
Lelkét szikrázzák az új üstökösök;
És mindenütt, hol a zsványság elien
A jog nevében dörten a mezsát,
Emészto tűzben, bosszúló tegyverben
Petőfi lelke jár,
(Petőfi lelke.)

Gyujtsuk meg ma gondolatban az emlékezés mécsét Gyóni Géza sírdombján. Ember, katona, költő álmodik alatta.

Az ember eldobta magától az élet örömeit, a katona életét adta éretünk, a költő egy emberöltő távlatából is arar tanít, hogy annyit érünk csupán, amennyi áldozatot tudunk hozni eszményeinkért.

Dr. vitéz SOMLAY MIHÁLY

Vasárnap lesz a városi zeneiskola záróvizsgája

Nagyvárad thj. város zeneiskolája első nyilvános évszázó növendékhangversenyét június hó 28-án d. e. fél 12 órákor tartja a Tisza Kálmán-terti Szilágyi Erzsébet ref. leánygimnáziumban.

Belépődij nincs. Minden érdeklődőt szívesen lát az Igazgatóság.

Beiratások az új tanévre június hó 30-án, július hó 1-én, 2-án és 3-án, mindenkor d. e. 11—2 és d. u. 5—7 óra között a zeneiskola Szaniszló-utca 18. szám alatti irodájában. (Telefon: 11-92 szám.)

Gyászünnepeget rendez Kassa a bombatámadás évfordulóján

A Magyar Tudósító jelenti: Kassa közönsége, a kassai helyőrség és postai igazgatóság a tavalyi bombatámadás áldozatainak emlékére június 26-án gyászünnepeget rendez. Az Országzászlónál az ünnepi beszédet vitéz Lukács Béla tárca nélküli miniszter mondja. A postapalotán elhelyezett emléktábla leleplezésénél Schell Péter háró főispán és Pásztor Béla posta-főigazgató mond emlékbeszédet.

VIZSGA UTÁN

A júniusi fényes napsugár melege megérleli a hullámszó kalásztengert, pirosra csókolja a cseresznyét, meggyet, teljes pompába borítja a rózsaligetet és a rétet, mezőt telehinti ezerszínű virágfejekkel. Leszáll aranyos kocsiján minden reggel és ápolja, neveli valamennyi gyermekét, kertben, mezőn egyaránt. Be-betekint az ablakokon korán, már a hasadó hajnallal. Bemossolyog a kis házalba éppen úgy, mint a palotákba. Jökedvűen nézi, felébredte a sok kis és nagy diák, segít kitörölni az álmat a szőke és barna buksik ragyogó szeméből.

Ők most készülnek a vizsgára buzgalommal, mindent jóvátenni akaró nagy elhatározásokkal. Éjszaka a vizsgáról álmodnak, az iskoláról, a szigorú biztos úrról, akinek körmönfont kérdéseire egy szót sem tudnak felelni. A kicsik a rossz álom után anyuhoz bújnak, a nagyosokak Szent Antalnak tesznek nagy fogadalmakat maradék zsebpénzüik rovására, reggel pedig folytatják a tanulást az álmobeli tételeknél.

Mikor aztán elérkezik a nagy nap, úgy érzik, nem tudnak semmiből sem mit, de mivel már úgy is mindegy, megadják magukat a sorsnak és átruhelnek az iskolába. Ki tudná megmondani kinek köszönhető, hogy végül jól megy minden? Szent Antalnak, önmaguknak vagy a tanárnak, a tanítónéiknek és bácsiknak, akik, ha izgatottak is talán, soha nem mutatják és az ő nyugalmuk lassan átszáll a gyerekekre is?

A kicsik vizsgájára meghívót kapnak a szülők is. A mamák minden évből elhatározzák, hogy dehogyan is meinek elizgulni, a jelzett idő előtt jóval korábban ott ülnek mégis dobogó szívvel, izgatottan. A katedrán az osztálykönyv és tantartató helyén virágok illatoznak a padokban ünneplőruhás, szorgalmas és kellemes apróságok sorakoznak. Mert a

vizsgán nincsen lusta, rendetlen gyermek, csak tiszta, rendez és nagyon jó. Istenem, ha az egész évben így lehetett volna! No majd jövőre!

A tanítónéni kérdez és ők felelnek, csodálk-csodálja, mind értelmű szőpen. Irnak, olvasnak, osztanak és szoroznak, az édesmamák felszabadulttan hallgatják. Néha, néha a szemük táján akad egy kis dologuk a zsebkendővel. Hogy miért? Hát van azon sírnivaló, hogy az ő Jancsikájuk olyan talpraesetten elmondta Hunor és Magyar örökszép történetét, vagy, hogy Péterke megfejttette, hogy harmincötben a hét ötször van meg?

Tisztára mosdatott, takaros leányka szavai, édes kis hangja betölti a termet, belopódzik szívekbe-lelkekbe. Azután énekelnek. Űde, meleg kis hangjuk, mint a bárszony simogat, lelkes kis arcukon a becsülettel végzett munka diadala sugárzik. Most olyan kedvesek, jók, még a zsebkendővel is. A jelenlévők büszkén nézik őket mindet. — valamennyit. De azért ki-ki a sajátját simogatja legtovább a tekintetével. Feledve a gondok, a küzdelmes hétköznapiak, a lyukas cipőcskék, rongyos nadrágok, becsulizott ablakok és a többi bűnök. Érzik, érezzük, érdemes volt és érdemes lesz küzdeni — Értük.

Derekasan dolgoztak a télen, a tavaszszal, nem maradt el az eredmény. Szívük, lelkük kertecskéjét szerető, biztos kezek kapáltatták, gyomlálgtatták s jó magot vetettek belé. Sok gyomláltnivaló akadt, a nemes palánta gyengécske volt, sokszor hajladozott, sorvadozott, néha úgy látszott, hogy talán le is török. De a kertészek türelmesek voltak, a kezek fáradhatatlanok és addig, addig nyesegettek, ápolgattak, míg a törekeny hajtás nem csak, hogy megmaradt, hanem virágot hozott és gyümölcs érett rajta. Gyermekünk ártatlan lelkének gondozói, sok, sok névtelen hős, sok tanár

és tanító néni és bácsi, a hála sugárzik felétek! Egész éven át csak adatok, az időtöket, az erőtöket, az egész szíveteket. Ha az iskola kapuján beléptetek, kint hagyátok a saját örömtöket, gondotokat, akkor már számotokra nem volt más, csak a gyerekek, a mások gyermekei, az ő örömeik és bánatuk. Pedig ott hon nektek is volt kislányotok, fiacskátok, aki, egyszer beteg volt, máskor cipő kellett neki meg ruha és Ti nem tudátok, hogy mi b ő l? Betegek voltatok, de nem pihenhettetek, mert a Margitkák és Annuskák fel akarták mondani az egyszeregyet. A munka láza hajtott, mert a sok kék és barnaszemű nebulónak meg kellett magyarázni, hogy mi végett vagyunk a világon.

Most itt álltok a befejezett munka édes örömeivel a szívetekben, egy, egy fényes könnyecseppel a szemetekben. Mi szemben állunk veletek, a gyermekek és szülők. A hála könnyei fojtogatják a torkunkat, a mi szívünk is csordultig tele van. Az emlékek milliói rajzanak körülöttünk. Némán szorítjuk meg a kezeteiket! Mást adni nem tudunk, mert a föld minden kincse kevés volna cserébe a szívetekért. Csak annyit adhatunk, csak annyit mondhatunk, hogy mindnyájatokat az Isten áldjon meg!

Ujházyné Tóth Mária.

TURUL

könyv, papír és írószer kereskedésben dűsan felszerelt raktár áll a nb. vevőközönség rendelkezésére Rákóczi-ut 7. (v. Meteor helyiség).

Cégt.

Pernyész István

Telefon 18—20.

Egységes intézkedést kér az állampolgársági ügyekben az Erdélyi Párt

Emlékiratban kéri a párt vezetősége a belügyminisztert az erdélyi állampolgársági kérdések méltányos rendezésére

Kolozsvárról jelentik: Az Erdélyi Párt ismételten szóváltotta a kormányzatnál a visszacsatolt erdélyi területek állampolgársági kérdéseinek rendezését. Ennek a kérdésnek végleges megoldása napról-napra időszerűbbé válik. Számos állami jogosítványt csak az állampolgárság megfelelő igazolásával lehet megszerezni. Legutóbb a nyugdíjak fizetésével és az ügyvédi gyakorlat folytatásával kapcsolatosan merült fel az állampolgárság kérdése. Az Erdélyi Párt egyik legfontosabb magyar kérdésnek tekinti, hogy az erdélyi magyarság állampolgársági ügyeit a méltányosság szellemében, a magyar tömegek kérdésének megfelelően és az adott lehetőségek figyelembevételével rendezzék. A párt központja az állampolgárság kérdésében részletes beadvánnyal fordult a belügyminiszterhez, amelyben felsorolja a megoldásra váró problémákat és javaslatokat tesz a jogi felfogás és az érdekelt százezres tömegek érdekeit egyformán kielégítő megoldására.

Az állampolgársági bizonyítvány megszerzése

Mielőtt a beadvány ismertetésére rátérnénk, szükségesnek tartjuk, hogy röviden felfogadjuk az állampolgárság ügyének jogi részét. A bécsi döntés értelmében mindazok magyar állampolgárokká lettek, akik 1940 augusztus 30-án, vagyis a bécsi döntés napján a visszacsatolt erdélyi területeken állandó lakhellyel bírtak. Köznyelven ez annyit jelent, hogy azok, akik román állampolgársági bizonyítvánnyal rendelkeznek, automatikusan magyar állampolgárokká lettek, ha ebben az időben Magyarországnak ítélt erdélyi területen tartózkodtak. Rendelkezett a bécsi döntés az optálás kérdéséről is, ennek gyakorlati megvalósítására azonban egyelőre nem kerülhetett sor. A nagyközönség legnagyobb része mindezek alapján joggal azt hitte, hogy egyetlen lépést sem kell tennie a magyar állampolgársági bizonyítvány megszerzésére, mert azt a román állampolgársági bizonyítvány alapján fogják majd kiadni. A kormány rendelkezése értelmében az állampolgársági bizonyítvány kiállítását azonban közvetlenül a belügyminiszter, től kell kérelmezni, ami azok számára, akik a bécsi döntés idején román állampolgársággal bírtak, nem jelent különösebb nehézséget, mert egyszerűen csatolják a román állampolgársági bizonyítványt, amelynek alapján meghaphatják a magyar állampolgárságról szóló hivatalos bizonylatot.

A legtöbb erdélyi várostörvényhatósági bizottságai foglalkoztak már az állampolgárság ügyével. Szóváltették, hogy a visszacsatolt részek lakossága a legkülönbözőbb igazolványokkal és bizonyítványokkal kell állampolgárságát igazolja, amelynek megszerzése sok időt, fáradságot és nagy anyagi áldozatot követel, sőt sok esetben egész sereg magyar embernél a mai viszonyok között egyenesen lehetetlenség. Az állampolgárság kérdése ugyanis sokszázezer olyan erdélyi magyar is érint, akik nem tartóznak a bécsi döntés által felsorolt kategóriákba és így

helyzetük rendezésére különleges intézkedésre van szükség. A törvényhatóságok általában arra az álláspontra helyezkedtek, — ami egyébként a nagyközönség kérését képviseli, — hogy az állampolgársági kérvények elintézését meggyorsítsák, ha a kérvények elbírálását a törvényhatóságok első tisztviselőjére bíznák.

Az Erdélyi Párt a sokszázezer érdekelte kivánságára most a belügyminiszterhez intézett emlékiratában részletesen rámutatott az állampolgárság megszerzésének nehézségeire és a kormányzattól az általános nemzeti érdekek megfelelő megoldásra tesz javaslatot. A beadvány hivatkozik arra, hogy sokszázezer magyar ember él Erdélyben, akik nem tudnak eleget tenni a múlt században hozott állampolgársági törvény kívánalmainak, tekintettel arra, hogy a bécsi döntés következtében rendkívüli helyzet állott elő. A hatóságoknak a törvény betűszerinti alkalmazásához kell ragaszkodni, ami nagyon sokszor olyan akadályokat jelent, amelyek az érdekeltek életlehetőségeit is befolyásolja. Ennek a kérdésnek megadása nemcsak azért sürgős, mert a jelenlegi helyzet az érdekeltek részére rendkívül hátrányos, hanem azért is, mert pótolhatatlan nemzetgazdasági veszteséget jelent, hogy egy többszázezer embert ezáltal a konjunktúrából, amit a keresz-

tények számára a gazdasági átállítást kell jelentsen.

Az állampolgársági probléma körül kifejtett sok magyarázat közepette figyelmen kívül marad a lényeg, hogy országunknak magyar iparosokra és kereskedőkre van szüksége elsősorban, akik kellő szaktudással és rátermettséggel bírnak, hogy a zsidó elemet pótolják.

Akiknek ügyét sürgősen rendezni kell

Az Erdélyi Párt beadványa részletesen felsorolja, hogy az erdélyi magyarságnak milyen csoportját érinti a leg súlyosabban az állampolgársági törvény betűszerinti értelmezése. A következő csoportokat állíthatjuk fel:

1. Azok, akik a bécsi döntés napján és 5 éven át megelőzőleg megszakítás nélkül a visszacsatolt erdélyi részekben laktak, de az akkori román hatóságok szándékos akadálygördítése miatt román állampolgársági bizonyítványhoz nem jutottak, vagy illetőségüket, illetőleg 5 évi ittlakást visszamenőlegesen igazolni nem tudnak.

2. Azok, akik a bécsi döntés napján itt laktak, de megelőzőleg ideiglenesen rövidebb, vagy hosszabb ideig távol voltak katonai szolgálat, ideiglenes munkavállalás, gyógykezelés stb. miatt és akik még ha a román hatóságok rosszkaratával nem is találkoztak volna, nem igazolhatják, hogy 5 éven keresztül megelőzőleg a visszacsatolt területen laktak.

3. Azok, akik a bécsi döntés és a magyar honvédek bevonulása közötti időben érkeztek vissza a felszabadult területen levő állandó lakhelyükre, ahonnan katonai szolgálat, munkavállalás, vagy tanulmány miatt voltak ideiglenesen távol.

4. Azok, akik a bécsi döntés után a honvédek bevonulásáig, vagy azóta menekültek át magyar területre.

Az Erdélyi Párt emlékirata részletesen kifejti, hogy általános magyar érdek az itt felsorolt kategóriák állampolgársági ügyének végleges rendezése. Szükséges volna, hogy a kérdést elsősorban a lehető leggyorsabb mederben elintézzék. Feltétlen előnyös lenne, ha a kormányzat az állampolgársági ügyet rendeleti úton részletesen szabályozná. A méltányosság szellemében igazolt esetekben el kellene tekinteni a különböző igazolványok beszerzésétől. Az erdélyi álláspontnak az felelne meg a legjobban, hogy a visszacsatolt erdélyi területeken az állampolgársági ügyek elintézésével az állampolgársági bizonyítványok kiadásával a törvényhatóság első tisztviselőjét bízzák meg. A központi intézkedés felterlődé miatti lassúsága és a helyi viszonyok ismeretének hiánya sokszor nehézségeket okoz.

Az átmeneti rendelkezésben mindazoknak helyzetét rendezni lehet, akik a törvény betűszerinti értelmezése miatt jelenleg nem juthatnak hozzá a magyar állampolgárságot bizonyító hivatalos okirathoz. Az Erdélyi Párt javaslata szerint a magyar származás, magyar nemzethűség és köteleesség teljesítés megfelelő igazolása — azok részére, akik a magyar állampolgárság megállapítását, a honosítást, vagy a visszahonosítást kérték, vagy kérik, legyen elegendő az állampolgársági igazolvány helyettesítésére mindaddig, amíg az állampolgárság törvényhozási vagy rendeleti úton rendezést nyer.

A gazdaggyűlésen

A gazdanapra összesereglett napbarnított, kérgestenyérű kisgazdák megható lelkesedéssel, őszinte helyesléssel fogadták a Falu-Gazdaszövetség szónokainak azokat a megállapításait és felhívásait, amelyek a háborús idők megkivánta fokozott munkateljesítés és a végsőkig menő áldozathozás szükségességére vonatkoztak. Meleg együttérzéssel hallgatták a volt földművelésügyi miniszter ama kijelentését is, hogy a kormányzatnak a legszigorubbán gátat kell vetnie azoknak az esetleg jelentkező politikai mozgalmaknak, amelyek alkalmasak arra, hogy megbénítsák az országot és a nemzet egységes erőfeszítési és felidézési kérségeket, amelyek az 1918-as összeomláshoz vezettek.

Nem azért nyilatkozott meg ily hatalmas erővel a megértő és áldozatos hazalásig a Református Kulturálókban egybegyűlt gazdaközönségben, mert az elhangzott szónoklatok vezérszólamai nagy elégtelt-nyújtó igyekezettel a földműveléstudalmat jelölték meg az ország alapilésének és a nemzet sorsa letéleményesének, hanem, mert a magyar gazda öntudatosága, fajszeretete, munkakészsége és — sokat híresztelt igényességét — mellett is kétségtelen — hősies áldozatkészsége olyan elemi tényezői a magyar népléleknek, amelyekre különösen nehéz időkben és sorsdöntő órákban mindig számítani lehet.

Helyesléssel fogadták a gazdák azokat a feladat-megjelöléseket is, amelyek nemcsak a háborús viszo-

nyok rendkívüli követelményeiből fakadtak, hanem már — félreismerhetetlenül — az új világrand bevált elvi fegyvertárból kerültek elő. Az irányított gazdálkodás, a munka mindenek felett való értékelése, a társadalmi felelősség, a szövetkezeti életben megvalósuló közösségi gondolat zajos tetszést váltott ki a gazda-hallgatóságból a szónoki megnyilatkozások során; a keresztény eszmének, a zsidó tértoglalás meglekészenének, a fajmagyar érdekek védelmének és a boisevista veszély elleni összefogás szükségességének hangsúlyozása pedig kitörő lelkesedéssel ragadta a gazdákat. Annak jele ez, hogy a magyar földműveléstudalom széles rétegei készséggel illeszkednek bele az új rend elgondolásaiba és örömmel fogadják azokat a törekvéseket és magvalósításokat, amelyek a korszellem érvényesülésének jegyében születnek.

Annál meglepőbb volt Markovics Kálmánnak, a bihari megyei gazdaegyesület elnökének „Nemzetépítés és országrontás” címmel elmondott beszéde, amelyben élesen kirohant a korszellem ellen. A „másuttalán bevált” világnézeti eszmék térdhódításával szemben fejezte ki aggodalmát és „görögützek üres puffogatásának” minősítette ezeket az eszméket, amelyek lényénél, szerinte, sőtét verembe hullhat a nemzet. A szónok nem nevezte nevén a gyermekeket; nem mondta meg többek között, hogy ez az „idegen” világnézet, ame-

lyet egyre általánosabban, egyre nagyobb erővel a szegedi gondolat címén, a honi eredet meggyőző bizonyításával, tesz magáévá a magyarság, a javak helyesebb elosztását, igazságosabb s a népi érdekeket jobban szolgáló földbirtokpolitikát, belterjesebb földművelést, a gazdasági szövetkezést, a gazdasági élet örök forrásának a megerősítését követeli. Ezzel szemben Markovics Kálmán gazdaegyleti elnök a mezőgazdaság iparosítása mellett minden aron való általános iparosítást óhajtott a gazdasági ünnepeken elmondott beszédében, iparosítást, amely — a szónok be nem vallott intenciói szerint — a téli munkakalomból nyújtásával lehetővé tenné talán a mezőgazdasági munkások számára, hogy a nyári munkaidőben esetleg szerényebb igények támasztásával dolgozzanak a latitudinumokon és amely egyúttal biztosíthatná a magyar proletártársadalmat — nemzeti szempontból elképesztő veszélyt jelentő — további felduzzasztását az öntudatos kisbirtokos osztály fejlesztése helyett, aminek előfeltétele csak a mammutbirtokok megnyirbálása lehet.

Markovics Kálmán mindezt a gazdák ünnepén, a gazdák elemi érdekeivel szembe helyezkedve, mondta. És csodálatos, hogy nem hurrogta senki. De a siri csend, amely a gazdák ezt a megnyilatkozást fogadták magában hordozta a föld munkásainak lesújtó ítéletét. (J. B.)

NAPOK SODRÁBÓL...

TÖRÖKORSZÁG IS MEGELÉGELTE A ZSIDÓK GARÁZDALKODÁSÁT. Római jelentés szerint rövid úton kezdi megoldani a zsidó problémát Törökország. A hivatalos török hírügynökség huszonöt szerkesztőjének elbocsátása után a török miniszteriumok utasították, hogy bocsássák el az alkalmazásukban álló zsidókat. Ily módon kikapcsolják a zsidókat a török közigazgatásból. A török kormány egyidejűleg szigorú ellenőrzést gyakorol a gazdasági élet terén is és mindenképp azokat a zsidókat igyekszik ártalmatlanná tenni, akik spekulációt űztek, vagy üzérkedtek.

A demokrácia és a civilizáció hősei tehát újabb államban szerepeltek le. Olyan államban, amely eddig nem bántotta őket, amely különös gonddal tartotta magát távol a „káros koreszmétől”. Csodálatos kezd lenni az az egyöntetűség, amellyel a zsidókkal szemben mindenütt eljárnak. Ennek a csodálatos egyöntetűségnek a magyarázata pedig nem valamilyen nagyarányú nemzetközi összehesztés, hanem inkább a zsidóság természetrajza.

A BUDAPESTI BUNTETŐJÁRÁS-BÍRÓSÁGON szerdán tárgyalták Titkos Ilonát, az ismert színésznő becsületsértési ügyét. A furcsa jelenetekben bővelkedő tárgyalás előzménye az volt, hogy Titkos Ilona ez év február 24-én este hét óra tájban az 5-ös autóbuszban utazott egy barátja társaságában. A színésznő először dudorászni, majd később énekelni kezdett és Papp József kalauz feljelentése szerint Stalint dicsőítő, hazafiatlan dalt énekelt. Ő figyelmeztette többször is, majd mikor ez nem használt, rendőrt hívott s a színésznőt igazoltatta. Igazoltatás közben Titkos Ilona rákiáltott a kalauzra és többek között ezt mondta: „Mit akar tőlem maga marha?” A tárgyaláson a bírósági felhívás a kérdést, nem lehet-e az ügyet békésen elintézni, Papp József kalauz azonban nem volt hajlandó a békés megegyezésre. A tárgyalás során többször figyelmeztette a bíróságot, hogy a tárgyalóteremben ne játsszon színházat, mert ez nem színház. A tanúk kihallgatása után a bíróság a tárgyalást elnapolta.

Csodálatos az, hogy színészkörökben igen sok eltorzult gondolkodású ember van. Az is érdekes, hogy legtöbben baloldalra nyilatkoznak, dalcolnak, céloznak. Azt még megértjük, hogy zsidó szálakkal kompromittált egyének dühös baloldaliak, de hogy mi vezethette Titkos Ilonát, a 41 éves hajadont Sztalin dicsőítésére, ezt nehezen értjük meg.

FELSZÁZADOS JUBILEUMÁT ULI a szocdem párt. Ezzel a kiváló ünnepi alkalmmal sokan és sokfelé foglalkoztak és foglalkoznak ma is. Fiala Ferencnek kitűnő könyve jelent meg a nagy jubileumról. A magunk részéről most egy kis apróságot közlünk Peyer Károly képviselőnek, a párt egyik oszlopos tagjának „uri modoráról”. Az említett képviselőt „nyanis csinos” ünyben kérték ki legutóbb a képviselőház mentelmi bizottságától.

Követhatásban és vandálgömbben kérték a MAGYAR LAPOK-t.

Még a múlt év novemberében történt, hogy a mostanában nagyon paprikás hangulatú Peyer Károly a székesfehérvári közigazgatási bizottságnak ülésén a bizottságra vonatkoztatva azt mondta:

— „Itt nincs világosság, itt sötétség van, még akkor is, ha lámpák égnek”.

Miért is a bizottság elnöke Peyer rendreutasította. Emiatt keletkezett vitába közbeszólt dr. Kuncze Lajos

bizottsági tag — támogatva — és azt mondta: „Itt nem lehet így beszélni”. Erre a közbeszólásra Peyer azt kiáltotta dr. Kuncze felé: „Maga óbudai braunhaxler”. Mire Kuncze: „Még mindig különb ember vagyok mint maga, hiszen kommunista volt!” Peyer erre ilyen választékos nyelven felelt: „Az öreganyja, maga tréger, kommunista volt az öreganyja magának, maga hülye, majd lecsúszom!” A mentelmi bizottság megállította, hogy a megkeresés illetékes hatóságtól érkezett. Az összefüggés nevezett képviselő személye és a vélelmezett bűncselekmény között nem kétséges. A feljelentés tárgyát képező bűncse-

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol

lekményben Kuncze Lajos sérelmére elkövetett becsületsértés ténye állapítható meg, ezért a Ház kiadja Peyer-t.

Befejeződött a lelkipásztori konferencia

A családmentés problémái a tanácskozásokon

A Magyar Kurir jelenti: Az Actio Catholica ez évben is megrendezte a háromnapos Országos Lelkipásztori Konferenciát, amelynek vezető gondolatul a családmentéssel kapcsolatos lelkipásztori feladatokat tűzte ki. A konferencia szerdán kezdődött dr. Glattfelder Gyula csanádi püspök, az A. C. ügyvezető elnökének vezetésével a Katolikus Kör fehértértermében. A konferencián megjelent többek között Shvoy Lajos püspök, Pakocs Károly szatmári püspök helytartó, az A. C. vezetősége részéről Gévay Wolff Nándor orsz. alelnök, Mihálovics Zsigmond orsz. igazgató, az egyházmegyei igazgatók, számos prelátus és kanonok, valamint a világi szerzetespap, ság számos tagja az ország minden vidékéről. A konferenciát a csanádi püspök nyitotta meg és hangoztatta, hogy a szellemi és erkölcsi javak biztosítására ugyanolyan hős lélekkel kell jelentkezni, mint aminővel katonáink küzdenek. A lelki érdekek képviselői törekednek jogaikba visszahelyezni azokat a szent intézményeket, melyek a nemzet erkölcsi birtokállományát a romlástól megőrzik. Ha a keresztény családi élet gyökerei rothadnának meg, minden anyagi, vagy fegyveres siker végeredményben kétségessé válnék. A magyar nép erkölcsi erejének felfokozása érdekében mindenképp a családi élet régi nimbuszát kell visszaszerezni. Ezért lett az A. C.

jövő évi jelmondata: „Családmentés — nemzetmentés.” Ez nem frázis, hanem tapasztalatból leszűrt életelv. Ha szétesik a család, szétesik a társadalom és az ország, azért, akik a Hazát szeretik, semmit sem kívánhatnak inkább, mint hogy a keresztény család régi rendje helyreálljon.

— Meg kell értetni a nemzeti közvéleménnyel. — mondotta a püspök, — hogy az ezeréves Magyarország jövője és hatalma érdekében jár el, ha a család

profanizálásának veszélyes folyamatát megállítja a törvénykönyvébe újból beiktatja azt az elvet, hogy a családi otthon szent hely, amelyre csak oldott sarral szabad lépni s akkor generációk s az egész nemzet felemelkedését biztosíthatjuk. A püspök ezután foglalkozott a válások, a népszaporodás, a népes családok védelme kérdéseivel és hangoztatta, hogy mindezekben a tereken a nemzetet megmenteni csak lelki regenerációval lehet.

Egyetlen orvossága van a bajnak

A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után Gregorovics Lipót prototársaság üdvözölte Glattfelder püspököt pápai kitüntetéssel alkalmából, majd dr. Közi Horváth József pápai kamarás, országgyűlési képviselő „A családok védelme és a herceghimnusz javaslata” címen tartott előadásában rámutatott arra, hogy az elmúlt közel ötven esztendő bebizonyította azok igazát, akik a nemzetet féltették a polgári házasság bevezetésétől. Statisztikai adatokkal bizonyította a magyar család bomlását és hangsúlyozta, hogy a jelen törvény keretein belül minden kormányzati jóakarat mellett sem lehet komoly eredményt várni. A baj megelőzésének és megszüntetésének egyetlen komoly orvossága van és ez Magyarország herceghimnusz-

nak a polgári házasság revíziójára előterjesztett javaslata. A hit életében megújított katolikus közvélemény türelmetlenül várja ezt a revíziót és az A. C. a család anyagi védelme mellett megindítja a szervezett harcot a liberális házasságügyi törvény megváltoztatásáért. Dr. Halász Pál kanonok „A család védelme a házassági előkészítésben” című előadásában vázolta a házassági válságot előidéző okokat és gyakorlati szempontokból mutatott rá a házassági előkészítés erkölcsi módosításaira. Mindkét előadásához számos hozzászólás hangzott el. A tanácskozást csütörtökön délután 9 órakor folytatják.

Ideiglenes korlátozásokat léptetnek életbe a kenyérgyártásban

Változatlan marad a testi munkások fejadagja

A Nemzeti Ujság írja: A szerdai lapokban hivatalos helyről jött felhívás jelent meg, amely arra inti a gazdákat, hogy idejében arassanak és csépeljenek, nehogy a késői aratás vagy a megkésített cséplés következtében szemvesztés álljon elő, mert a mai háborús viszonyok között minden egyes magra szükség van. A felhívás utal arra is, hogy az aratás az idén a rendkívüli időjárás miatt megkésített és így kétszeresen szükség van arra, hogy a természettel jól gazdálkodjanak.

Az aratás késedelme azonban más fontos kérdéseket is felvet. A tavalyi termés, mint ismeretes, nagyon rossz volt és a szűkösen rendelkezésre álló gabonamennyiség csak a legnagyobb beosztással és a legszigorúbban végrehajtott készletgazdálkodási rendszer segítségével volt a gazdasági év

végéig elegendő. Időközben részint háborús intézkedések váltak szükségessé, amelyek a fogyasztás fokozásával járnak együtt, részint előre nem látható árvízkarok súlyosbították a helyzetet. A legtöbb gondot azonban az okozza, hogy a hosszú tél és a késői kivitavasodás következtében a gazdasági év hetekkel meghosszabbodott.

Értesülésünk szerint az illetékes körök most foglalkoznak azal a kérdéssel, hogy a fogyasztók szükségletét az átmeneti időre hogyan biztosítsák a lehető legkisebb korlátozással. Valószínűleg az eddigieken túlmenő rendszabályokra kerül sor és néhány bétre csökkentik is a fogyasztást, a testi munkát végző egyének felemelt fejadagja azonban előreláthatólag nem változik.

Az aratás késedelme ma európai

jelenség és így külföldön is sok helyütt összhangba kell hozni a fogyasztást a gazdasági év meghosszabbodásával. Ez a kérdés természetesen ott jelentkezik legsürgősebben, ahol az aratás korábban szokott megkezdődni és a fogyasztás előbb érkezik el a gazdasági év végéhez. A Magyarországon várható intézkedések minden valószínűség szerint biztosítani fogják az átmeneti időben a városi lakosság kenyérellátását.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVÍZ

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZÉLVIZI SZÉK-UTCA 5. SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egyóra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekkzárlat
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

**TOVÁBB JAVUL A PÁPA EGÉSZ-
 SÉGI ÁLLAPOTA.** Rómából jelentik:
 (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti:
 A pápa egészségi állapota tovább ja-
 vul.

**VARGA JÓZSEF MINISZTER AVAT-
 TA FEL AZ UJJÁÉPÍTETT SZABAD-
 KAI PÁLYAUDVART.** Szabadkáról je-
 lentik (MTI): Varga József iparügyi mi-
 niszter szerdán ünnepélyes keretek közt
 avatta fel az átalakított szabadkai pá-
 lyaudvar épületét, amelynek munkálatai
 közel 400.000 pengőbe kerültek és hó-
 npokon át több száz munkásnak biztosí-
 tottak kenyert.

Roosevelt nehéz milliókat örökölt.
 Stockholmból jelentik (MTI) A Német
 Távirati Iroda jelenti: A stockholmi
 Extrabladed jelentése szerint Roosevelt
 a napokban nagy anyai örökségével
 még megnagyobbítja vagyonát. Roose-
 velt apjától, ki nagykereskedő volt,
 több, mint egymillió aranydollárt örö-
 költ és most anyja is ráhagyta vago-
 nának nagyobb részét. Az örökség
 oly nagy, hogy Rooseveltnek 500.000
 dollár öröksőségi adót kell fizetni.

**UJABB 30 EGYÉNT ÍTÉLT HALÁL-
 RA A BRÜNNI RÖGTÖNITÉLŐ BI-
 RÓSÁG.** Prágából jelentik (MTI): A
 prágai és a brünni rögtönítélő bíróság
 június 23-án összesen 30 személyt ítél
 halálra.

Heves földrengés volt Új-Zélandban.
 Wellingtonból jelentik (MTI) Az OFI
 jelenti: Észak Új-Zélandban a szerdára
 virradó éjjel heves földrengés volt. Ed-
 dig ilyen heves földrengés ezen a vidé-
 ken még nem volt. Áldozata nincs a
 földrengésnek.

MEGOPERÁLJÁK A DÁN KIRÁLYT.
 Stockholmból jelentik (MTI) Az OFI
 jelenti: A dán királyt csütörtökön vagy
 pénteken megoperálják. Hólyagköve
 van.

A volt cs. és kir. 1-ső huszárezred
 hajtársi találkozó július 5-én lesz meg-
 tartva és egyben állat- és egészségügyi
 oktató előadás is lesz, melyre a hajtár-
 eak okvetlen megjelenését kérjük, a
 szokásos helyen és időben, Uri-u. 8. sz.
 alatt. Vezetőség.

Házassági hír. Kiss Gabriella és dr.
 Köpö János folyó hó 27-én 18 órakor
 tartják esküvőjüket az olasz plebánia
 templomban.

**44 MILLIÓ MÁRKÁT GYÚJTOTTEK
 A NÉMET VÖRÖSKERESZT SZÁMÁRA.**
 Berlinből jelentik (MTI) A NTL je-
 lentik: A háborús segélymozgalom a német
 Vöröskereszt javára végzett harmadik
 gyűjtése 44 millió márkát eredményezett.

**Zakar András
 Tihamér püspök élete
 ahogyan kortársai látták**
 Ara füzve 4, kötve 5 Pengő.
 Királyi Magyar Egyetemi Nyomda
 kiadása.
 Kapható könyvosztályunknál.

Igazolványt kapnak a csehek. Prágá-
 ból jelentik: (B. T.) A prágai rádió
 közli, hogy mindazok a személyek, kik
 15 évesnél idősebbek, hivatalosan kiál-
 litott fényképes igazolványt tartotnak
 viselni.

**ISMÉT FELÜLVIZSGÁLJÁK A GÉP-
 JÁRMŰVEKET.** A Magyar Távirati Iro-
 da jelenti: A hivatalos lap csütörtöki
 számában miniszteri rendelet jelent meg
 a gépjárművek honvédelmi és közleke-
 dés rendészeti szempontból való július
 1 és 31 között végzendő újabb felül-
 vizsgálásáról.

**Kerékgyártókat keres a Munkaköz-
 vetítő Hivatal.** Mindazon bognár iparo-
 sok (kerékgyártó), akik elhelyezkedni
 kívánnak, írásbeli ajánlataikat a leg-
 rövidebb időn belül a m. kir. állami
 Munkaközvetítő Hivatalnak adják be.
 Az ajánlatokban, amelyek sajátkezűleg
 töltendő ki, megadandók a követke-
 ző adatok: név — születési hely, év,
 hó, nap — vallás — családi állapot,
 gyermekek száma, kora, neve — fog-
 lalkozás, tapasztalás, az alkalmazások
 helye, minősége és időtartama — ál-
 lampolgárság — apja neve és vallása —
 anyjának neve és vallása — felesé-
 gének neve és vallása — pontos postai
 lakcim. Név vagy vallásváltoztatás
 esetén a régi is feltüntetendő.

**Két angol ügynököt utasítottak ki
 Törökországból.** Isztanbulból jele-
 ntik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti:
 Kiutasították Törökországból két angol
 oldban álló propaganda ügynököt.

Szép sikerrel szerepeltek a magyar leventék a firenzei találkozón

Berlinből jelentik: (MTI) A weimari
 ifjúsági olimpiáson résztvevő magyar
 levente együttes elutazott Weimarból
 Firenzébe, hogy a többi 14 nemzet ki-
 küldöttjeivel együtt résztvegyen a fi-
 renzei ifjúsági találkozón. Azon a ta-
 lálkozón, amelyet az ifjúsági híradalmi
 vezető és Baldur von Schirach bécsi
 helytartó rendezett a barati államok
 ifjúsági vezetőinek tiszteletére, részt-
 vett Sztójai Dóme magyar követ is.
 A műsor számai között magyar részről
 egy levente juhásztáncot, egy másik le-

vente furulyaszólóval szerepelt. Mind-
 ketten szép sikert arattak. Firenzében
 a Weimarból odaérkezett 72 levente
 csatlakozott a 100 főnyi levente mű-
 vészegetteshez, úgyhogy a magyarok
 172 levente képviseli. A leventék
 egy művészegettesből 2 színjátszó-
 együttesből és egy énekegettesből ál-
 lanak. Firenzében újra előadják a Bíró
 Máthé balladáját és bemutatják az
 „Igazmondó juhász” című meséjátékot.
 A csapat Firenzéből Rómába megy,
 ahol szintén bemutatja tudását.

Szigoruan büntetik a csendháborítást a nyilvános helyeken

A m. kir. rendőrség nagyváradi kapi-
 tányasága a következő rendeletet ad-
 ta ki:

A 39820—2921. B. M. rendelet 38.
 §-ában biztosított jogkörömben Nagyvá-
 rad thj. város területén az utcák és nyil-
 vános helyek csendjének biztosítása ér-
 dekében a következőket rendeltem:

1. §. Amennyiben cselekménye súlyo-
 sabb büntető rendelkezés alá nem esik,
 kihágást követ el és a rendelet alapján
 100 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel
 büntethető az:

a) aki a város belterületén, továbbá
 nyilvános és szórakozó helyeken a csen-
 det kiabálás, dalolás, kurjongatás, füttyö-
 lés, dörömbölés, zenelés, vagy más mó-
 don zavarja.

2. §. A rendelet első szakaszába ütkö-
 ző kihágások felett elsőfokon a m. kir.
 rendőrség nagyváradi kapitányaságának
 vezetője vagy helyettese a m. kir. bel-
 ügyminiszter által a rendőri büntető
 híráskodással megbízott tisztviselő, más-
 sodfokon a m. kir. rendőrség vidéki fő-
 kapitánya, harmadfokon pedig a m. kir.
 belügyminiszter bíraskodik.

3. §. Ez a rendelet a kihirdetést köve-
 tő 24 óra elteltével lép életbe és kifeje-
 zett megújítás nélkül 1943. évi decem-
 ber hó 31-ig érvényes.

Nagyvárad, 1942. március 2

A kapitányság vezetője:

Dr. Horváth György,
 m. kir. rendőrfőtanácsos.

Korona Filmszínházban

J U A R E Z

Miksa mexikói
 császár tragédiája
 Bette Davis, Brian Aherne és Paul Muni.

Modern
 festett **BUTOR** olcsón
 kapható **Mezeinél**
 Szabadság-utca 12. Hálók, kombinált szobák, előszobák, konyhák.

FELHÍVÁS. Leánytanoncokat alkal-
 mazó helybeli kereskedők hivatalos adat
 beszerzésére céljából 3 napon belül
 jelentkezzenek a Csarnok titkári hivata-
 lában. Dr. Kalas László főtitkár. Hor-
 váth Árpád, miniszteri biztos.

**Halálraítéltek egy rablógyilkos ara-
 di asszonyt.** Bukarestből jelentik: (MTI)
 Az aradi ítélőtábla özvegy Reid Vladi-
 mirmné aradi lakost, aki meggyilkolt és
 kirabolt két aradi lányt, golyó általi
 halálra ítélte

HALÁLOZÁS. Fambri Gáborné, szül.
 pilismaróti Bozóky Margit, a bécsújhelyi
 volt cs. és kir. terézianumi katonai Aka-
 demia alezredes tanárának özvegye, hos-
 zzas szenvedés után 69 éves korában ju-
 nius hó 22-én Budapesten elhunyt. Ha-
 lálát a pilismaróti Bozóky- és Imrik-
 családot és kiterjedt rokonság gyászol-
 ják. Az elhunyt néhai pilismaróti dr.
 Bozóky Alajosnak, a nagyváradi kir.
 kat. jogakadémia utolsó igazgatójának
 leánya volt.

**A m. kir. állami Munkaközvetítő Hi-
 vatal felhívása.** Felhívom mindazon
 munkaadókat, akik a jövőben tanon-
 cokat akarnak felvenni, hogy az erre
 irányuló igényüket a m. kir. állami
 Munkaközvetítő Hivatalnál jelentsék
 be, ugyszintén a már június 1-től visz-
 szamenőleg felvett tanoncokat is je-
 lensék be. Nagyvárad, 1942. június hó
 25-én. A tanonc osztály vezetője: Pé-
 ter István munkaközvetítő tisztviselő

**Kávéházakban és vendéglőkben kérje
 a „MAGYAR LAPOK”-at.**

Milyen foglalkozási ágakban keresnek munkát és találhatnak elhelyezkedést a váradi munkanélküliek?

(Saját tud.) A nagyváradi állami
 Munkaközvetítő Hivatal f. hó 24-én
 kelt kimutatása szerint az elmúlt hé-
 ten elhelyezett 116 egyént.

Jelenleg foglalkozást kaphatnak:
 4 cipész, 5 borbély, 4 lakatos, 1 bá-
 dogos, 1 gépész, 2 bútormázoló, 1
 asztalos, 9 kovács, 2 vasestergályos,
 1 műszerész, 2 szolga-kifutó, 2 ko-
 csis, 2 kőestergályos, 1 szakács, 17
 állandó háztartási alkalmazott, 1 be-
 járó-takarítónő, 2 szobaleány.

Foglalkozást keresnek:
 79 ipari szakmunkás, 37 gyári be-
 tanított és egyéb segédmunkás, 11
 mindenes szolga, 9 üzleti alkalmaz-
 zott, 7 magántisztviselő (nő), 49 ál-
 landó háztartási alkalmazott, 24 be-
 járó-takarítónő, 3 szakácsnő, 2 beteg-
 ápolónő, 2 kertész.

Elhelyezést kereső tanoncok:
 1 motorszerelő, 1 géplakatos, 3 üz-
 leti alkalmazott, 1 nyomdász.

Betöltendő tanonchelyek:
 1 kalapos, 1 géplakatos, 4 borbély,
 3 szabó, 2 kályhás, 1 nyomdász, 4 ci-
 pész, 1 szobafestő, 2 műszerész, 1
 kovács.

**Foglalkozást kereső ipari szakmun-
 kások szakmai részletezése:** ács 1,
 asztalos 5, bádogos 4, bognár 1, bor-
 bély 4, cipész 2, cipőfelsőrészkesztő
 7, cukrász 1, fogműves 1, gépész 3,
 gépkezelő 5, gépvezető 1, mészáros
 2, kárpitós 1, kereskedősegéd 9,
 kesztyűs 1, kovács 1, köműves 7 la-
 katos 6, molnár 1, kőműves 4,
 nyomdász 1, nő 1, sütő 3, férfiszabó
 6, nőiszabó 2, szállodai szakmunkás
 1 férfi, 5 nő, takács 3, villanyser-
 relő 2.

A közvetítés teljesen ingyenes. Je-
 lentkezni lehet Szilágyi Dezső-u. 28.
 A munkakeresők személyesen, a
 munkaadók levélben vagy telefonon
 is jelenthetik megbízásukat.

Cserépkályhák
 átrakom modern fa- és szénfűtéses vagy
 Hardtmuth rendszerre. Reggel még 18
 fók melege lesz.
TESTA cserépkályha terakal
 Szilágyi Dezső-u. 3.
 Telefon: 33-66, 31-96.

Szent István hetében alakul meg az Arany- és Ezüstkalászos Gazdák Országos Szövetsége

(Budapest.) Az Országos Mezőgazdasági Kamara a Földművelésügyi Minisztérium megbízása alapján az Arany- és Ezüstkalászos Gazdák Országos Szövetsége megalakításának megbeszélésére egy szűkebbkörű előkészítő bizottságot hívott össze, melynek határozata alapján a Szövetség alakuló közgyűlését ünnepélyes keretek között Szent István hetében rendezik meg. Az ország arany- és ezüstkalászos gazdái összefogó politikamentes Szövetségre nagy feladat vár a mezőgazdaság átváltása, fejlesztése és tervszerű irányítása terén, ezért a megalakulás elől az ország arany- és ezüstkalászos gazdái nagy várakozással tekintenek.

Június 30-án kezdődik a pótkenyérgyek becserélése

Nagyvárad thj. város polgármestere 4982—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Nagyvárad thj. város Közélelmezési Hivatala felhívja az érdekelteket, hogy az 1942. július 1-ével érvénybe lépő testi munkás és nehéz testi munkások részére rendszeresített kenyér pótkenyérek becserélése Nagyvárad thj. város Közélelmezési Hivatalában június hó 30-án veszi kezdetét, midőn jelentkezhetnek munkáspótkenyérek becserélése végett az összes iparvállalatok, melyek pótkenyérfelcserélt munkás névjegyzékkel kapcsolatban nyújtják be becserélés végett Nagyvárad thj. város Közélelmezési Hivatalába.

Nagyvárad thj. város Közélelmezési Hivatala felhívja a hegyközségi körzethez tartozó jegyigénylőket, kik élelmezési jegyeiket 1942. június 20—24-e között a Ritoók Zsigmond-utcai állami elemi iskolánál levő jegykiosztó helyen nem vették át, hogy folyó hó 25-én és 26-án annál is inkább jelentkezzenek élelmezési jegyeik átvétele végett, mert az elmaradottak jegyeiket csak július 5. és 10-e között vehetik át Nagyvárad thj. város Közélelmezési Hivatalában.

Dr. SOÓS s. k.
polgármester.

Az új szezonban csak 50.000 új rádiókészülék kerül forgalomba

A magyar rádiógyárak javában készülnek az őszi rádió szezonra és idén is több új típusú készüléket hoznak forgalomba. A készülékeket igyekeznek minél kisebb térfogatra szorítani, ami a gyakorlatban az anyagmegtakarítás elvével és a háborús gazdálkodás következményeivel függ össze. Tavaly több mint 80.000 új rádiókészülék helyeztek el a gyárak az új szezonban azonban előrelátólag csak 50.000 új készülék kerül forgalomba.

Olvasd el az össze a Magyar Lapok-at

A korpakiutalások fenntartása a tehenészetek részére

A Magyar Tudósító jelenti: A tehenészetek takarmányozási gondjainak enyhítése érdekében a minisztérium az újabb korpakiutalások engedélyezését általában beszüntette és a még rendelkezésre álló kereteket a tehen-

tartó gazdaságok szükségleteinek kielégítésére tartotta fenn. A tehenészetek fenntartása érdekében bizonyos szűk keretek között történnek kiutalások, a Tejtermelők Országos Szövetsége útján.

Uj kerékpárok részletre is. Javítások olcsón **JAKAB műszerésznél** Kossuth-u 5. Tel. 23-30.

SPORT

Törökországba hívják a NAC-ot

(Nagyvárad.) — Szerdán délután erőnléti edzést tartott a NAC, ugyan is minden valószínűség szerint vasárnap mérkőzést játszik a csapat. A WMFC mellett szó van a Szeged vendégjátékáról úgy, hogy nem marad az ünnepek alatt sportesemény nélkül a népes szurkoló had.

A tegnapi edzésen egyébként részt vett Tóth János is, a zöldfehérek legújabb „szerzeménye” is, aki testvéröccse a legendás Tóth Bedőnek. Az alig husz esztendő s jölmegtermett fiú, aki máris művésze a labdának, Temesvárról jött. Érkezése után a NAC megtett minden lépést, hogy a játékost megszerezze. Érdeklődött azonban utána a Kolozsvári AC is, sőt egy játékvezetővel Erdély fővárosába hívta s igazoló lapot is iratott alá vele. A NAC azonban nem hagyta

annyaniban a dolgot és azonnal utána küldte Krüger sportigazgatót, aki a „szökevény” visza is hozta, hiszen itt előbb már aláírta igazolását.

Érdekes tudni, hogy amikor vonaton Várad felé közeledtek, a szunyókáló népszerű „Sajó” mellől egy ismeretlen intette magához a kis Tóthot. Kisült, hogy a KAC egyik befentese — újból visza akarta csalni. Ő azonban illedelmesen felelősködött Krüger Károlyt mondván — *Krüger bácsi, elakarnak lopni!* Ezzel az anyagi mondással úgy hisszük egycsapásra vérbeli NAC játékos lett.

A napi sportkrónikához tartozik még az, hogy kéthetes törökországi turára hívják a NAC-ot. A vezetőség amennyiben meg tudja szerezni a szükséges kiutazási engedélyt eleget tesz az igen megtisztelő meghívásnak.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker **Ács Tibor.** Széchenyi tér 6. órák vétele, eladása, szakzerű alakítása, javítása

Nagyváradon fut célba a XII. Magyar Kerékpáros Körverseny

(Nagyvárad.) Szombaton reggel rajtol háromnapos útjára a szombat—vasárnap—hétfőn eldöntésre kerülő háromnapos kerékpáros távverseny 35 főnyi mezőnye. A MKSz a mai néhez viszonyok ellenére is nagy körültekintéssel fázadozott ennek a versenynek a megrendezésén. A 35 nevezés már előre is biztosítja a verseny sikerét, hiszen a magyar porfelhőlovagok szinte valamennyi élvonalbeli versenyzője ott lesz a rajtnál szombaton reggel.

A rajt szombaton reggel háromnegyed 9-kor lesz a Kispest közepén lévő 10.400 km-es jelzőkőnél. Az első nap végcélja Nagyvárad, ahová Ceglédén, Szolnokon, Karcagon és Berettyóújfalun keresztül futnak be a versenyzők. Nagyváradon bekapcsolódnak a körversenybe az erdélyi kerékpárosok is, akik a második és har-

madik napon vesznek részt a versenyben. A harmadik napon Kolozsvárról Nagyváradra futnak be a versenyzők, ahol a nagy országúti verseny be is fejeződik.

Közben Nagyváradon és Kolozsváron a helybeli leventék részére rendez a MKSz rövidtávu versenyeket.

A versenyen Nagyvárad színeiben hat NAC versenyző rajtol. Ezek: Albert Zoltán, Bézi László, Burján József, Nagy Gyula, Timkó Sándor és Valóczy Rezső.

A versenyre rengeteg értékes tiszteletdíjat ajánlottak fel. Többek között az Országos Vezető, a honvédelmi minisztérium, a helügyminisztérium, a TST vezetője, stb. Értékes tiszteletdíjakat ajánlottak fel azok a városok is, amelyeken a versenyzők keresztülfutnak.

Férfi ruhákat használtakat, legjobb áron vehet, eladhat **MOLNAR** használatruha üzletében. Bémer-tér 1. (udvarban.) Hívásra házhoz jövök.

Versenyzőink nagyszerűen szerepelnek a kolozsvári teniszcsatában

(Nagyvárad.) Szerdán kezdődtek meg Kolozsváron a világi csapat teniszcsatái. A világi csapatok közötti eredmények: Erdély—Nyugatmagyarország 6:0. Kelet—Tiszántul 5:1. Középmagyarország—Székelyföld össze-

csapásban az előbbi vezet 2:0-ra. A nőlevek versenyében Erdély 5:1 arányban győzte le az Alföldet. Dél-keletmagyarországi csapatok arányban a Tiszántulikat. A versenyt ma folytatják.

Olaszország 5:1 arányban győzött Magyarország ellen

Rómában a magyar-olasz Róma-serleg mérkőzés utolsó napján három egyes játszmát bonyolítottak le. A három egyes mérkőzés közül kettőt az olaszok, egyet — Asbóth révén — a magyarok nyertek. Végeredményben tehát Olaszország 5:1 arányban győzött a magyar válogatott ellen.

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

Keresek kétszobás, esetleg nagyobb előszobával egyszobás és mellékhelyiségekkel álló lakást. Címet a kiadóba kérem.

Három szobás komfortos lakásomat elcserélném 2 szoba komfortos lakással. Cím a kiadóba. 624

Különféle

Jelesem érett fiatalember szeptemberi vizsgákra előkészít. Címet a kiadóba kér.

Kölcson kapható házfajítás, mezőgazdasági, ipari beruházásokra. Hitel-szövetkezetről, Bethlen István-u. 6. 649

Cséplőszekrényt keresek prima hajtórúhoz, feles cséplésre. Szabó Dénes, Gróf Andrássy-ut. 31. 628

Adás-vétel

Eladó Árpád vezér uton 600 m²-es ház hely. Több magánházak, bérházak. Popovics ingatlanközvetítőroda, Szent János-utca 6. 623

Eladó egy óvas tábláskoci. Árpád vezér-út 132. 627

Éjjeliszekrényt rézzel, vagy tiszta réz, megvételre keresek. Címet a kiadóba kérek. 600

Jókarban levő kombinált szoba bútor megvételre keresek. Címet a kiadóba kérek. 601

Rekomját, kétszemélyest megvételre keresek. Címet a kiadóba kérek. 602

Állást keres

Öskeresztény, gimnáziumi érettségivel rendelkező fiatalember, ki több nyelvet beszél, nagyobb ipari vállalatnál elhelyezkedést keres. Címet a kiadóba kér.

Öskeresztény felsőkereskedelmi érettséget végzett, több évi ipari gyakorlattal rendelkező tisztviselő azonnali elhelyezkedést keres. Cím „Jó munkacserő” jellegre a kiadóba. 625

Menekült keresztény leány kiszolgálónak ajánkozik, rövidtáru szakmában gyakorlattal. Balogh Emma, Lázár Vilmos-ut. 10. 603

Állást nyee

Perfekt gyors- és gépirót, öskeresztényt azonnal felveszünk. Cím a kiadóba. 628

Elsősztályú bélésvágók felvételnek azonnal a We-Ego cipőgyárban, Báthory-utca 12. 629

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda RT.
igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körfűzőgépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.